

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Наукова бібліотека ім. М. Максимовича

Інформаційно-бібліографічний відділ

**Українська наука на шляху до Європи: здобутки,
проблеми і перспективи**

Життя українських вишів в умовах воєнного стану

науково-аналітичний огляд

електронних ресурсів

Єгорченко І. Як війна вплине на українську науку: три ризики // Zn.ua. URL: <https://zn.ua/ukr/science/jak-vijna-vpline-na-ukrajinsku-nauku-tri-riziki.html> (04.08.2022 р.).

Українська наука на шляху до Європи: здобутки, проблеми і перспективи.
Життя українських вишів в умовах воєнного стану: аналітичний огляд
електронних ресурсів / Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка, Наук. б-ка ім.
М. Максимовича, Інформ.-бібліогр. від. ; [упоряд. А. В. Козонущенко ; за заг.
ред. І. І. Тіщенко ; наук. ред. д-р наук з соціальних комунікацій О. О. Сербін]. –
Київ : [б. в.], 2022. – 33 с.

ЗМІСТ

Наука в Україні	4
Національна академія наук України	17
Життя українських вишів в умовах воєнного стану	22

Наука в Україні

1. **Амелін А.** За прикладом Ізраїлю. Як Україні відновити економіку після війни // Nv.ua. URL: <https://biz.nv.ua/ukr/experts/yak-mi-mozhemo-borotися-proti-nauki-rf-i-navishcho-ce-potribno-ostanni-novini-50246037.html> (04.08.2022 р.).
2. **Бакіров В.** Зворотний бік цифрового суспільства – другий «бунт мас» // Zn.ua. URL: <https://zn.ua/ukr/tech/zvorotnij-bik-tsifrovoho-suspilstva-druhiy-bunt-mas-.html> (04.08.2022 р.).
3. **Бакіров В.** Як науці не стати цифровим іммігрантом в сучасному суспільстві // Zn.ua. URL: <https://zn.ua/ukr/science/jak-nautsi-ne-stati-tsifrovim-immigrantom-v-suchasnomu-suspilstvi.html> (04.08.2022 р.).
4. **Благодетельова-Вовк С.** Система наче за часів Сталіна: що не так в українській науці // Zn.ua. URL: <https://zn.ua/ukr/science/sistema-nache-za-chasiv-stalina-shcho-ne-tak-v-ukrajinskij-nautsi.html> (04.08.2022 р.).
5. **Букет Є.** Українізація війною: освіта та мова в умовах російської агресії // Armyinform. URL: <https://armyinform.com.ua/2022/04/15/ukrayinizacziya-vijnoyu-osvita-ta-mova-v-umovah-rosijskoyi-agresiyi/>(04.08.2022 р.).
6. **Васильченко Г.** Успішний досвід післявоєнного відновлення: на що варто орієнтуватися Україні? // Nv.ua. URL: <https://nv.ua/ukr/opinion/viy-na-v-ukrajini-yak-vidbuduvati-ukrajinu-pislya-viyni-zahidna-nimechchina-ostanni-novini-50250055.html>(04.08.2022 р.).
7. **Від Оксфорду до Університету Токіо.** На підтримку України виступили науковці провідних університетів світу // Світ. – 2022. – Лют. (№ 7/8). – С. 5. URL: https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/05/9d521aa8-9856-4d82-9e58-36c93d287b09_compressed-%D1%81%D0%B6%D0%B0%D1%82%D0%BE-1.pdf(11.08.2022 р.).
8. **В'язовська М.** Марина В'язовська – про медаль Філдса та реакцію науковців на війну в Україні // Суспільне. Новини. URL: <https://suspilne.media/260293-marina-vazovska-pro-medal-fildsa-ta-reakciu-naukovciv-na-vijnu-v-ukraini/>(04.08.2022 р.).

9. **Гамалій І.** Українка Марина В'язовська отримала найпрестижнішу світову премію з математики // Lb.ua. URL: https://lb.ua/society/2022/07/05/522215_ukrainka_marina_vyazovska_otrimala.html (04.08.2022 р.).

В'язовська стала другою жінкою у світі, після математики ні Мар'ям Мірзахані, яка отримала цю нагороду. Разом з українкою відзнаку також отримали науковці з Оксфордського, Принстонського та Женевського університетів. Марина є випускницею КНУ ім. Тараса Шевченка. Зараз вона працює в Федеральній політехнічній школі Лозанни (Швейцарія). Для В'язовської це вже дев'ята міжнародна нагорода за її роботу.

10. **Гаруст Ю.** «Коли результати були систематизовані, результати були систематизовані, вони нас шокували...». Як захистити від розкрадань міжнародну допомогу Україні? / Лариса Остролицька // Світ. – 2022. – Лют. (№ 5/6). – С. 6. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/05/6eb7519d-3ad4-4b32-bce5-c0d656769d26.pdf> (11.08.2022 р.).

Давно позаду залишилися часи, коли допомогу Україні й українцям передавали «в конвертах» – від діаспори з ближніх і дальніх країн планети. З 1991 року міжнародні донори надавали технічну допомогу, як правило, адресно: для конкретних проєктів, розвитку напрямів і галузей економіки. Як же витрачено ці кошти? Чи є звіти про їх використання? А найважливіше – що потрібно зробити, щоб кожна копійка міжнародної технічної допомоги (МТД) витрачалася максимально ефективно? Відповіді на ці запитання шукали науковці Сумського державного університету під час виконання проєкту «Розробка "Концепції запровадження державної системи контролю за залученням та ефективним використанням міжнародної технічної допомоги в Україні на 2021–2025 р.р.", який виконано за кошти Національного фонду досліджень України. Про те, скільки, як, і як ефективно витрачено кошти, які надходили в Україну, ми запитали у керівника проєкту, доцента кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки СумДУ Юрія Гаруста.

11. **Головаха Є.** Євген Головаха: "Про цю війну вже можна складати легенди та балади" / спілкувалася Світлана Галата // Світ. – 2022. – Трав. (№ 19/20). – С. 6. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/08/19-20->

[%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D1%8C.pdf](#)(08.08.2022 р.).

12. **Горбулін В.** Час відбудови, або Кілька слів про план Маршалла для України // Lb.ua. URL: https://lb.ua/news/2022/05/04/515716_chas_vidbudovi_abo_kilka_sliv_pro.html (04.08.2022 р.).

13. **Данилишин Б.** Про роль національної науки у відродженні України // Lb.ua. URL: https://lb.ua/blog/bogdan_danylysyn/515894_pro_rol_natsionalnoi_nauki.html (04.08.2022 р.).

14. **ЄАУ** надаватиме допомогу. Заява Європейської асоціації університетів щодо України // Світ. – 2022. – Лют. (№ 7/8). – С. 5. URL: https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/05/9d521aa8-9856-4d82-9e58-36c93d287b09_compressed-%D1%81%D0%B6%D0%B0%D1%82%D0%BE-1.pdf (11.08.2022 р.).

15. **Єврокомісія** зупиняє співпрацю з Росією у галузі інновацій та технологій // Світ. – 2022. – Лют. (№ 7/8). – С. 5. URL: https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/05/9d521aa8-9856-4d82-9e58-36c93d287b09_compressed-%D1%81%D0%B6%D0%B0%D1%82%D0%BE-1.pdf (11.08.2022 р.).

16. **Єгорченко І.** Жебраки бояться реформаторів: як обирають керівників наукових установ // Zn.ua. URL: <https://zn.ua/ukr/science/zhebraki-bojatsja-reformatoriv-jak-obirajut-kerivnikiv-naukovikh-ustanov.html> (04.08.2022 р.).

17. **Єгорченко І.** Наука, ризики та плагіат // Zn.ua. URL: <https://zn.ua/ukr/science/nauka-riziki-ta-plahiat.html> (04.08.2022 р.).

18. **Єгорченко І.** Не плетіть солом'яних літачків // Zn.ua. URL: <https://zn.ua/ukr/science/ne-pletit-solomjanikh-litachkiv.html> (04.08.2022 р.).

Чи можна оцінювати роботу науковців за кількістю публікацій.

19. **Єгорченко І.** Нові виклики для світової і української науки // Zn.ua. URL: <https://zn.ua/ukr/science/novi-vikliki-dlja-svitovoji-i-ukrajinskoji-nauki.html> (04.08.2022 р.).

20. **Єгорченко І.** Обіцянка-цяцянка // Zn.ua. URL: <https://zn.ua/ukr/EDUCATION/obitsjanka-tsjsjanka.html> (04.08.2022 р.).
Як в уряді планують стимулювати діяльність вчених.
21. **Єгорченко І.** Плагіат Шкарлета: чому це важливо навіть під час війни // Zn.ua. URL: <https://zn.ua/ukr/science/plahiat-shkarleta-chomu-tse-vazhливо-navit-pid-chas-vijni.html> (04.08.2022 р.).
22. **Єгорченко І., Шестакова Е.** Про давні гріхи і довгі тіні // Zn.ua. URL: <https://zn.ua/ukr/science/pro-davni-grihi-i-dovgi-tini-336850.html> (04.08.2022 р.).
Чому не може бути індульгенцій плагіаторам.
23. **Єгорченко І.** Чому в судах іде боротьба за право на безперешкодну академічну не добросесність // Zn.ua. URL: <https://zn.ua/ukr/science/movchati-pro-plahiat-.html> (04.08.2022 р.).
24. **Єгорченко І.** Як війна вплине на українську науку: три ризики // Zn.ua. URL: <https://zn.ua/ukr/science/jak-vijna-vpline-na-ukrajinsku-nauku-tri-riziki.html> (04.08.2022 р.).
25. **Єгорченко І.** Як оцінювати українську науку: чотири важливі речі // Zn.ua. URL: <https://zn.ua/ukr/science/jak-otsinjuvati-ukrajinsku-nauku-chotiri-vazhлиvi-rechi.html> (04.08.2022 р.).
26. **Єгорченко І., Шестакова Е.** Про давні гріхи і довгі тіні // Zn.ua. URL: <https://zn.ua/ukr/science/pro-davni-grihi-i-dovgi-tini-336850.html> (04.08.2022 р.).
27. **Єгорченко І., Щепетильникова Є.** План відновлення України: що в ньому не так із вищою освітою та наукою // Zn.ua. URL: <https://zn.ua/ukr/EDUCATION/plan-vidnovlennja-ukrajini-shcho-v-nomu-ne-tak-iz-vishchoju-osvitoju-ta-naukoju.html> (04.08.2022 р.).
28. **Загородній А.** "Саме наука має відігравати ключову роль у відродженні України" / запитання задавала Лариса Остролуцька // Світ. – 2022. – Трав. (№ 19/20). – С. 1, 4. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/08/19-20->

[%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D1%8C.pdf](#)

(08.08.2022 р.).

29. **Загородній А.** Анатолій Загородній: «Потрібно змінити підхід до розуміння ролі науки у розвитку держави» / вела розмову Оксана Онищенко // Zn.ua. URL: <https://zn.ua/ukr/science/anatolij-zahorodnij-treba-zminiti-pidkhid-do-rozuminnja-rol-i-nauki-v-rozvitku-derzhavi.html> (04.08.2022 р.).

30. **Згуровський М.** Завдяки пріоритету науки Україна стає і багатшою, і безпечнішою // Світ. – 2022. – Лип. (№ 25/26). – С. 5. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/08/25-26-%D0%BB%D0%B8%D0%BF%D0%B5%D0%BD%D1%8C.pdf> (08.08.2022 р.).

31. **Інформаційна** палітра: події, проблеми, досягнення [Новий ресурс НАЗЯВО; Тест-системи для діагностики й аналізу; Співпраця правників і війська; Рейтинг Webometrics; Для потреб «оборонки»] / сторінку підготував Дмитро Шулікін // Світ. – 2022. – Лют. (№ 5/6). – С. 2. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/05/6eb7519d-3ad4-4b32-bce5-c0d656769d26.pdf> (11.08.2022 р.).

32. **Інформаційна** палітра: події, проблеми, досягнення [Пріоритетні напрями продовжено на рік; Із Ради президентів академій; Співробітництво між НАН України та АН вищої школи України; Для підвищення обороноздатності України; Премія за популяризацію науки] / сторінку підготував Дмитро Шулікін // Світ. – 2022. – Січ. (№ 3/4). – С. 2. URL: https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/02/3-4_compressed.pdf (11.08.2022 р.).

33. **Кириченко К.** Костянтин Кириченко: «Врятувати галактику» легше, ніж написати грант // Світ. – 2022. – Лют. (№ 7/8). – С. 7. URL: https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/05/9d521aa8-9856-4d82-9e58-36c93d287b09_compressed-%D1%81%D0%B6%D0%B0%D1%82%D0%BE-1.pdf (11.08.2022 р.).

34. **Колісник Л., Меньяло В., Ніколаєв Є.** Нові правила захисту дисертації доктора філософії: що не так? // Zn.ua. URL: <https://zn.ua/ukr/science/novi-pravila-zakhistu-disertatsiji-doktora-filosofiji-shcho-ne-tak.html> (04.08.2022 р.).

35. **Костюк О.** Економія на вчених: як пов'язані наука і ВВП // Zn.ua.
URL: <https://zn.ua/ukr/science/ekonomija-na-vchenikh-jak-povjazani-nauka-i-vvp.html> (04.08.2022 р.).

Державне фінансування та «ефект Матвія».

36. **Костюк О.** Спецоперація Росії в науці. Почали і здулися // Zn.ua.
URL: <https://zn.ua/ukr/science/spetsoperatsija-rosiji-v-nautsi-pochali-i-zdulisja.html> (04.08.2022 р.).

Як обмежити вплив Росії на світову науку.

37. **Костюк О.** Як має розвиватися українська наука після війни // Zn.ua. URL: <https://zn.ua/ukr/EDUCATION/jak-maje-rozvivatisja-ukrajinska-nauka-pislja-vijni-.html> (04.08.2022 р.).

38. **Куссуль Н.** Мрії про Космос як драйвер науки, освіти та інновацій // Zn.ua. URL: <https://zn.ua/ukr/science/mriji-pro-kosmos-jak-drajver-nauki-osviti-ta-innovatsij.html> (04.08.2022 р.).

39. **Локтєв В.** Наука не може бути на правах пасербиці // Світ. – 2022. – Січ. (№ 3/4). – С. 1. URL: https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/02/3-4_compressed.pdf (11.08.2022 р.).

40. **Міжнародні стипендії на підтримку українських дослідників під час війни: як подати заявку** // Національний музей історії України. URL: <https://nmiu.org/novyny/2648-mizhnarodni-stipendiji-na-pidtrimku-ukrajinskikh-doslidnikiv-pid-chas-vijni-yak-podati-zayavku> (04.08.2022 р.).

Іноземні інституції започатковують нові програми для українських науковців – як жест підтримки під час агресії Росії. Розповідаємо, як податися на стипендії Польської академії наук (PAS) та проекту Університету Гете у німецькому Франкфурті-на-Майні «Поліцентричність і множинність домодерниххристиянств» (POLY).

41. **Наука** під час війни. П'ять кроків, які необхідні для підвищення обороноздатності України // Український інститут майбутнього. URL: <https://uifuture.org/publications/nauka-pid-chas-vijny-pyat-krokov-yaki-neobhidni-dlya-pidvyshhennya-oboronozdatnosti-ukrayiny/> (04.08.2022 р.).

42. **Наука** та бізнес: зареєстровано майже 40 актуальних наукових розробок, зокрема із галузей національної безпеки, військових і технічних наук

// Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/nauka-ta-biznes-zareyestrovano-majzhe-40-aktualnih-naukovih-rozrobok-zokrema-iz-galuzej-nacionalnoyi-bezpeki-vijskovih-i-tehnichnih-nauk> (06.08.2022 р.).

43. **Наука** та бізнес під час війни: 86 наукових розробок і 26 пропозицій співпраці зареєстровано на комунікаційній платформі // Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/nauka-ta-biznes-pid-chas-vijni-86-naukovih-rozrobok-i-26-propozicij-spiivpraci-zareyestrovano-na-komunikacijnij-platformi> (04.08.2022 р.).

44. **Наука** у воєнний час: відбувся онлайн-захід щодо інноваційного і технологічного розвитку для здобуття перемоги та відновлення України // Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/nauka-u-voeyennij-chas-vidbuvsya-onlajn-zahid-shchodo-innovacijnogo-i-tehnologichnogo-rozvitku-dlya-zdobuttya-peremogi-ta-vidnovlennya-ukrayini> (04.08.2022 р.).

45. **Невідкладні** потреби освіти і науки України // Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/ministerstvo/diyalnist/mizhnarodna-dilnist/pidtrimka-osviti-i-nauki-ukrayini-pid-chas-vijni/nevidkladni-potrebi-osviti-i-nauki-ukrayini> (04.08.2022 р.).

46. **Ніколаєв Є.** Куди прямує система атестації наукових кадрів? // Zn.ua. URL: <https://zn.ua/ukr/science/kudi-pryamuye-sistema-atestaciyi-naukovih-kadriv-269556.html> (04.08.2022 р.).

Відмова держави від визначення статусу наукових видань була б реальним кроком у напрямі лібералізації системи підготовки й атестації наукових кадрів.

47. **Нобелівські** лауреати підписали лист на підтримку України // Світ. – 2022. – Лют. (№ 7/8). – С. 5. URL: https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/05/9d521aa8-9856-4d82-9e58-36c93d287b09_compressed-%D1%81%D0%B6%D0%B0%D1%82%D0%BE-1.pdf (11.08.2022 р.).

48. **Нові** можливості фінансування та підтримки // Світ. – 2022. – Лют. (№ 7/8). – С. 5. URL: https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/05/9d521aa8-9856-4d82-9e58-36c93d287b09_compressed-%D1%81%D0%B6%D0%B0%D1%82%D0%BE-1.pdf (11.08.2022 р.).

49. **Нові** норми мовного закону вступають в силу: за порушення – каратимуть попередженням або штрафом // Радіо свобода. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-mova-zakon-pokarannia/31946132.html> (04.08.2022 р.).

16 липня 2022 року вступають у силу нові норми мовного закону, що збільшить присутність української мови в публічному просторі та зміцнить її статус як державної, повідомляє Офіс мовного омбудсмена у фейсбуці.

50. **Одарченко Р.** Із мережами 5G до розумних міст і інтернету речей // Світ. – 2022. – Лют. (№ 5/6). – С. 4–5. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/05/6eb7519d-3ad4-4b32-bce5-c0d656769d26.pdf> (11.08.2022 р.).

Кількість пристроїв, які підключено до інтернету, сьогодні вже перевищила кількість людей на планеті, а глобальна пандемія ще більше актуалізувала потребу людства у комунікаційних послугах, інструментах для віддаленої роботи і швидкого доступу до даних. Які перспективи відкриває п'яте покоління зв'язку – 5G, який внесок науки у вдосконалення і впровадження цих технологій, і чи шкідливі вони для організму людини – ми розбирались разом із завідувачем кафедри телекомунікаційних та радіоелектронних систем Національного авіаційного університету, старшим науковим співробітником відділу інтелектуального управління Міжнародного науково-навчального центру інформаційних технологій та систем НАН та МОН України, доктором технічних наук Романом Одарченком.

51. **Остролуцька Л., Шулікін Д.** Сьогодні – аспіранти, завтра – доктори філософії // Світ. – 2022. – Січ. (№ 3/4). – С. 3. URL: https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/02/3-4_compressed.pdf (11.08.2022 р.).

26 січня на офіційному порталі уряду було оприлюднено Порядок присудження та скасування рішення про присудження ступеня доктора філософії. (На засіданні Кабінету Міністрів рішення було ухвалено 12 січня).

52. **Панчук Р.** Наукова мафія працює елегантно, але огидно // Zn.ua. URL: <https://zn.ua/ukr/science/naukova-mafija-pratsjuje-elegantno-ale-ohidno.html> (04.08.2022 р.).

53. **Панчук Р.** Непрозоре ProZorro // Zn.ua. URL: <https://zn.ua/ukr/EDUCATION/neprozoze-prozorro.html> (04.08.2022 р.).

Чому багато науковців не змогли використати гранти для наукових досліджень

54. **Панчук Р.** Українська наука: як повернутися обличчям до Європи // Zn.ua. URL: <https://zn.ua/ukr/science/ukrajinska-nauka-jak-povernutisja-oblichchjam-do-jevropi-.html> (04.08.2022 р.).

55. **Панчук Р.** Як «хакнути» фонд досліджень, або Конкурс наукових проєктів по-українськи // Zn.ua. URL: <https://zn.ua/ukr/science/jak-khaknuti-fond-doslidzen-abo-konkurs-naukovikh-projektiv-po-ukrajinski.html>(04.08.2022 р.).

56. **Пахльовська О.** Оксана Пахльовська: «Ми маємо сказати, що українська література на всіх етапах була частиною динаміки європейської культури» // Zn.ua. URL: https://lb.ua/culture/2022/08/05/525300_oksana_pahlovska_mi_maiemo.html(04.08.2022 р.).

У проєкті «Власні назви» Мирослава Барчук говорить з українськими інтелектуалами про те, у якій історичній точці ми перебуваємо, якою хочемо бачити нашу країну після перемоги і як описати тектонічні зрушення сьогодення. Нова гостя – Оксана Пахльовська, письменниця, культурологиня, професорка та керівниця кафедри україністики Римського університету ЛаСалієнца. Вона розповідає, як можна прорватися через призму російських міфів щодо сприйняття України, про можливість діалогу з західними інтелектуалами та роль сталих інституцій.

57. **Перун В.** Залужний обговорив з Горбуліним перспективну модель Збройних сил України // Lb.ua. URL: https://lb.ua/society/2022/05/04/515718_zaluzhniy_obgovoriv_z_gorbulinim.html (04.08.2022 р.).

«В її основі – високотехнологічні види озброєння і техніки, сучасні підходи до управління».

58. **План** відновлення України: освіта та наука, як фундамент розвитку людського потенціалу // Міністерство освіти і науки України. URL:

<https://mon.gov.ua/ua/news/plan-vidnovlennya-ukrayini-osvita-ta-nauka-yak-fundament-rozvitku-lyudskogo-potencialu> (04.08.2022 р.).

59. **Попович О. С., Костриця О. П.** Відновлення наукового потенціалу української науки: необхідність і реальні перспективи // Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/124891> (10.08.2022 р.).

60. **Президент ЄДР Марія Лептін** закликає відкрити лабораторії для українців // Світ. – 2022. – № 11/12. – С. 5. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/05/11-12.pdf> (08.08.2022 р.).

61. **Професор Міхаель МОЗЕР:** «Не можна говорити про те, що російські науковці не мають жодного відношення до війни» // Світ. – 2022. – № 11/12. – С. 5. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/05/11-12.pdf> (08.08.2022 р.).

Професор мовознавства Інституту славістики Віденського університету, Українського Вільного Університету в Мюнхені та Католицького університету ім. Петра Пазманя в Будапешті, Президент Міжнародної асоціації українців, лауреат Золотої медалі імені В. І. Вернадського НАН України та Міжнародної премії імені Івана Франка – про війну, яка триває: – Не можна говорити про те, що російські науковці не мають жодного відношення до війни, яка триває. Де ті гордовиті російські інтелектуали, які так сильно пишаються власними традиціями? Чи ми їх чули? Був якийсь лист, там були певні люди, яких я досі поважаю, але цього не достатньо.

62. **5 історій** економічного успіху після війни: світовий досвід для України // Lb.ua. URL: https://lb.ua/economics/2022/04/13/513199_5_istoriy_ekonomichnogo_ustpihu_pisly_a.html (04.08.2022 р.).

63. **Рижкова Ю., Хаустов В., Грига В.** Наука може стати локомотивом, який витягне Україну з економічної прірви // Zn.ua. URL: <https://zn.ua/ukr/science/nauka-mozhe-stati-lokomotivom-jakij-vitjahne-ukrajinu-z-ekonomichnoji-prirvi.html> (04.08.2022 р.).

64. **Робоча** програма Європейської інноваційної ради на 2022 рік // Світ. – 2022. – Лют. (№ 5/6). – С. 5. URL: <https://svit.kpi.ua/wp->

<content/uploads/2022/05/6eb7519d-3ad4-4b32-bce5-c0d656769d26.pdf> (11.08.2022 р.).

65. **Родінкова В.** Влада замахнулася на незалежність науковців // Zn.ua. URL: <https://zn.ua/ukr/science/vlada-zamakhnulasja-na-nezalezhnist-naukovtsiv.html> (04.08.2022 р.).

66. **Світові** академії наук розробляють план відновлення наукової діяльності в Україні // Monitorinfo. URL: <https://monitorpress.info/uk/news/17750-svitovi-akademiyi-nauk-rozroblyayut-plan-vidnovlennya-naukovoyi-diyalnosti-v-ukrayini> (10.08.2022 р.).

67. **Скиба М.** Наука в Україні: контролювати не можна заохочувати // Zn.ua. URL: <https://zn.ua/ukr/science/nauka-v-ukrajini-kontroljuvati-ne-mozhna-zaokhochuvati-.html> (04.08.2022 р.).

68. **Стріха М.** Виконання іноземних опер українською зовсім не перевзуває Травіату, Ренато чи Лючію в постолі // Ukrinform. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3520730-maksim-striha-naukovec-i-perekladac.html> (04.08.2022 р.).

Повномасштабна війна росії в Україні пришвидшила процес дистанціювання від російської культури й аналіз її суті не за лекалами власне країни-агресора. Одночасно важливим є питання, чим наповнювати репертуар українських театрів, які ще з імперсько-радянських часів представляли багато творів того ж Петра Чайковського, який мав козацьке коріння, часто бував в Україні, однак є російським композитором, яким уже понад століття возвеличують «вєлікуюросію». Скажімо, у Києві балет «Лускунчик» показували водночас три театри, оперу «Євгеній Онєгін» – два.

69. **Стріха М.** Наука у добу постправди: головне про академічні читання пам'яті В. І. Стріхи-2022 // Україна молода. URL: <https://umoloda.kyiv.ua/number/3806/188/166774/> (04.08.2022 р.).

70. **Стріха М.** Українська наука на шляху до Європи: здобутки, проблеми і перспективи // Zn.ua. URL: https://zn.ua/ukr/science/ukrayinska-nauka-na-shlyahu-do-yevropi-zdobutki-problemi-i-perspektivi-299319_.html (04.08.2022 р.).

71. **Стріха М.** Чому нам потрібні вітчизняні наукові журнали? Її Величність Наукометрія розставляє по ранжиру і учених, і наукові видання // Світ. – 2022. – Лют. (№ 5/6). – С. 1, 3. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/05/6eb7519d-3ad4-4b32-bce5-c0d656769d26.pdf>

(11.08.2022 р.).

72. **Стріха М.** Що нам робити із Чайковським? // Світ. – 2022. – Лип. (№ 25/26). – С. 8. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/08/25-26-%D0%BB%D0%B8%D0%BF%D0%B5%D0%BD%D1%8C.pdf> (08.08.2022 р.).

Отже, маємо перший випадок відкритого опору дерусифікації на інституційному рівні: вчена рада Національної музичної академії України одногосно ухвалила звернутися до керівництва держави з вимогою зберегти в назві закладу «ім'я українського композитора Петра Ілліча Чайковського» (див.: <https://knmau.com.ua/robochezasidannya-vchenoyi-radi-nmau-im-p-ichajkovskogo/>). Водночас запропоновано проводити відтепер Конкурс імені Петра Чайковського в Україні (благо, Всесвітня федерація міжнародних музичних конкурсів виключила знаменитий конкурс Чайковського – один із культурних символів СРСР, а потім Росії – з переліку своїх заходів).

73. **Стріха М.** Як подолати минуле, або глобальна історія України за Ярославом Грицаком (Ярослав Грицак. Подолати минуле: глобальна історія України. К.: Портал, 2021. – 432 с.) // Світ. – 2022. – Січ. (№ 3/4). – С. 4–5. URL: https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/02/3-4_compressed.pdf (11.08.2022 р.).

74. **Терлецька К.** Чому науковці мають прийти у школу // Zn.ua. URL: <https://zn.ua/ukr/EDUCATION/chomu-naukovtsi-majut-prijti-u-shkolu-.html>

(04.08.2022 р.).

75. **У Гарварді** обговорили, що можуть зробити науковці у час війни Росії проти України // Голос країни. URL: <https://golos-krajiny.com.ua/%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0/%D1%83-%D0%B3%D0%B0%D1%80%D0%B2%D0%B0%D1%80%D0%B4%D1%96-%D0%BE%D0%B1%D0%B3%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%BB%D0%B8-%D1%89%D0%BE->

[%D0%BC%D0%BE%D0%B6%D1%83%D1%82%D1%8C-%D0%B7%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%B8/](#) (04.08.2022 р.).

76. **Федоров М.** «Ми хочемо побудувати найзручнішу державу у світі» – Михайло Федоров про технологічні досягнення України попри війну / інтерв'ю взяв Ігор Шавро // Суспільне. Новини. URL: <https://suspilne.media/254962-mi-hocemo-pobuduvati-najzrucnisu-derzavu-u-sviti-mihajlo-fedorov-pro-tehnologicni-dosagnenna-ukraini-popri-vijnu/> (04.08.2022 р.).

77. **Шестакова Е.** Наукову статтю замовляли? Отримайте й розпишіться // Zn.ua. URL: <https://zn.ua/ukr/EDUCATION/naukovu-stattju-zamovljali-otrimajte-j-rozpishitsja-.html> (04.08.2022 р.).

Чи прикриють фабрики дисертацій у нашій країні?

78. **Шестакова Е.** Пандемія нефаховості і безвідповідальності // Zn.ua. URL: <https://zn.ua/ukr/science/pandemija-neprofesijnosti-i-bezvidpovidalnosti.html> (04.08.2022 р.).

Чому антиплагіатні заходи не працюють, або Життя як реалізоване право інших на помилки.

79. **Халавка Ю.** Нелюбов до котів чи невміння їх готувати? // Zn.ua. URL: https://zn.ua/ukr/EDUCATION/nelyubov-do-kotiv-chi-nevminnya-yih-gotuvati-322796_.html (04.08.2022 р.).

Думки про наукову роботу студентів.

80. **Халавка Ю.** Чого потребують українські науковці в часи війни та що вони можуть дати країні? // Zn.ua. URL: <https://zn.ua/ukr/science/choho-potrebujut-ukrajinski-naukovtsi-v-chasi-vijni-ta-shcho-voni-mozhut-dati-krajini.html> (04.08.2022 р.).

81. **Чумаченко Д.** Війна на науковому фронті. Чому і як треба боротися проти науки у РФ // Nv.ua. URL: <https://nv.ua/ukr/opinion/viyna-rosiji-proti-ukrajini-yak-ukrajini-vidnoviti-ekonomiku-pislya-vijni-izrajil-ostanni-novini-50229005.html> (04.08.2022 р.).

82. **Чурикова Н.** «Я раптом побачила, як предметом моїх досліджень зловживають проти України». У Гарварді обговорили, що можуть зробити науковці під час війни // Ukrainian.voanews. URL:

<https://ukrainian.voanews.com/a/diskusija-harvard-naukovtsi/6661644.html>

(04.08.2022 р.).

83. **Чурикова Н.** У Гарварді обговорили, що можуть зробити науковці у час війни Росії проти України // Радіо свобода. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/harvardskyu-universytet-ukrayina-viyna/31947424.html> (04.08.2022 р.).

84. **Шулікін Д.** Сьогодні – на папері, завтра – в космосі і на полі бою // Світ. – 2022. – Квіт. (№ 15/16). – С. 4. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/06/15-16-%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%81%D0%BD%D1%83%D1%82%D0%BE-1.pdf> (08.08.2022 р.).

Попри всі втрати, Україна зберігає статус на світовій космічній арені, а питання розвитку ракетно-космічної галузі й надалі залишається актуальним. У Всесвітній день авіації та космонавтики Рада молодих учених при Міністерстві освіти і науки провела круглий стіл «Участь молодих учених України в розвитку ракетно-космічної галузі в умовах війни». Захід, який відбувся в онлайн-форматі, було присвячено 25-річчю польоту першого космонавта незалежної України Леоніда Каденюка.

Національна академія наук України

85. **Волинська М.** Щоб розвиватися далі, наука повинна змінюватися. Відбулися XIX Академічні читання пам'яті В. І. Стріхи // Світ. – 2022. – Лют. (№ 7/8). – С. 6. URL: https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/05/9d521aa8-9856-4d82-9e58-36c93d287b09_compressed-%D1%81%D0%B6%D0%B0%D1%82%D0%BE-1.pdf (11.08.2022 р.).

86. **Гадзал Я.** Чи прогудує планета людство? Як аграрна наука відповідає на глобальні виклики / розмову вів Олег Листопад // Світ. – 2022. – Лют. (№ 5/6). – С. 7. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/05/6eb7519d-3ad4-4b32-bce5-c0d656769d26.pdf> (11.08.2022 р.).

87. **Гриньов Б.** Чи увірветься в стіни НАНУ вітер змін // Zn.ua. URL: <https://zn.ua/ukr/science/chi-uvirvetsja-v-stini-nanu-viter-zmin.html> (04.08.2022 р.).

Що потрібно, аби чергова спроба реформи Академії наук не провалилася.

88. **Данилишин Б.** Наука і війна: чи може наука сприяти перемозі? // Lb.ua. URL: https://lb.ua/blog/bogdan_danylysyn/458814_nauka_i_viyna_chi_mozhe_nauka_spriyati.html (04.08.2022 р.).

89. **Загородній А.** Низьковуглецевий тренд / А. Загородній // Світ. – 2022. – Трав. (№ 17/18). – С. 4–5. URL: <https://files.nas.gov.ua/PublicMessages/Documents/0/2022/08/220808105653256-1672.pdf> (08.08.2022 р.).

Наукова сесія загальних зборів Національної академії наук України з проблем формування і реалізації моделі розвитку низьковуглецевої економіки України відбулась ще до початку війни. Провідні науковці і посадовці говорили про економічні виклики, фінанси, енергетику, екологію і звісно – про роль науки. Поза сумнівом, проблеми, які були порушені на засіданні, будуть актуальними і після завершення війни. Наприклад, посилення енергобезпеки у світі є як ніколи актуальним. Сьогодні в центрі уваги світової спільноти перебуває питання кліматичних змін та викликаних ними екологічних проблем, які безумовно потребують комплексного вирішення – як на міжнародному, так і на національному рівні. З таких слів розпочав сесію президент НАН України академік Анатолій Загородній.

90. **Загородній А.** Президент НАНУ Анатолій Загородній: «У суспільстві існує величезний запит на конструктивні дискусії та наукові знання, і ми просто зобов'язані його задовольнити» / Ольга Романюк // Zn.ua. URL: <https://zn.ua/ukr/science/prezident-nanu-anatolij-zahorodnij-u-suspilstvi-isnuje-velicheznej-zapit-na-konstruktivni-diskusiji-ta-naukovi-znannja-i-mi-prosto-zobovjazani-joho-zadovolniti.html> (04.08.2022 р.).

Як розвиватиметься українська наука.

91. **Загородній А.** Українські науковці працюють на нашу спільну перемогу! / розпитувала Лариса Остролицька // Світ. – 2022. – № 9/10. – С. 4.

URL: https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/05/9-10_compressed-1_compressed-1.pdf (10.08.2022 р.).

92. **Картель М., Локтєв В., Радченко В., Лібанова Є., Семиноженко В.** І в умовах воєнного стану наука продовжується / за матеріалами засідання підготувала Лариса Остролуцька // Світ. – 2022. – № 11/12. – С. 6–7. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/05/11-12.pdf> (08.08.2022 р.).

Як організовано роботу установ, організацій та підприємств Національної академії наук України в умовах воєнного стану? Про це на засіданні президії НАН розповідали керівники відділень та голови регіональних наукових центрів.

93. **Костюк О.** Онлайн чи офлайн: як мають навчатися українські студенти у новому навчальному році? // Zn.ua. URL: <https://zn.ua/ukr/EDUCATION/onlajn-chi-oflajn-jak-majut-navchatisja-ukrajinski-studenti-u-novomu-navchalnomu-rotsi.html> (04.08.2022 р.).

Як ставляться до дистанційки у нас і за кордоном.

94. **Костюк О.** Чому випускники університетів не задовольняють роботодавців // Zn.ua. URL: <https://zn.ua/ukr/EDUCATION/chomu-vipuskniki-universitetiv-ne-zadovolnjajut-robotodavtsiv.html> (04.08.2022 р.).

95. **Логвінов Ю.** Юрій Логвінов: «Російські війська намагалися знищити наш інститут» // Світ. – 2022. – Черв. (№ 23/24). – С. 4. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/08/23-34-%D1%87%D0%B5%D1%80%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D1%8C.pdf> (11.08.2022 р.).

Інститут радіофізики та електроніки ім. О. Я. Усикова Національної академії наук України знають у найвіддаленіших куточках світу. У різні роки в інституті працювали Павло Бліох, Семен Брауде, Емануїл Канер, Олександр Усиков та багато інших. У квітні 2022 року інститут опинився під щільним вогнем російських агресорів. Які будівлі зруйновані, чи можливо (і коли) їх відновити? А також – як наукова установа планує подальшу роботу? Ці та інші запитання ми поставили тимчасово виконуючому обов'язки директора інституту – Юрію Логвінову.

96. **Локтєв В. М.** Ні співробітництву з РАН! // Світ. – 2022. – Лют. (№ 7/8). – С. 4. URL: https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/05/9d521aa8-9856-4d82-9e58-36c93d287b09_compressed-%D1%81%D0%B6%D0%B0%D1%82%D0%BE-1.pdf (11.08.2022 р.).

Академік НАН України Вадим Локтєв продовжує аналізувати реакцію російських учених – на цей раз президії РАН – на широкомасштабне вторгнення російських військ в Україну.

97. **Локтєв В. М.** Російська наука – заплатить // Світ. – 2022. – Лют. (№ 7/8). – С. 4. URL: https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/05/9d521aa8-9856-4d82-9e58-36c93d287b09_compressed-%D1%81%D0%B6%D0%B0%D1%82%D0%BE-1.pdf (11.08.2022 р.).

Академік НАН України Вадим Локтєв звернувся до російської наукової спільноти. Текст звернення – російською.

98. **Майбутнє** України зводиться на науковому фундаменті // Світ. – Черв. (№ 21/22). – С. 1, 4–5. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/08/21-22-%D1%87%D0%B5%D1%80%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D1%8C.pdf> (08.08.2022 р.).

Про Загальні збори НАН України (15 червня) – очима журналістів "Світу".

99. **Національна** академія наук України оголошує конкурси // Світ. – Черв. (№ 21/22). – С. 8. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/08/21-22-%D1%87%D0%B5%D1%80%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D1%8C.pdf> (08.08.2022 р.).

100. **Носовський А.** Як окупанти у Чорнобильській зоні наслідили / підготував Дмитро Шулікін // Світ. – 2022. – Квіт. (№ 15/16). – С. 7. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/06/15-16-%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%81%D0%BD%D1%83%D1%82%D0%BE-1.pdf> (08.08.2022 р.).

З 24 лютого по 31 березня зона відчуження Чорнобильської АЕС, а отже і всі об'єкти на її території, перебували під окупацією. За цей час російські військові «відзначились» тим, що окопались у «Рудому лісі», підняли в повітря радіоактивний пил своєю технікою, а також – пограбували офіси і

лабораторії. Про наслідки тимчасової окупації на засіданні Президії Національної академії наук України розповів директор Інституту проблем атомних електростанцій НАН України академік Анатолій Носовський.

101. **Остролюцька Л.** Війна не зупиняє біозагрози // Світ. – 2022. – Трав. (№ 17/18). – С. 6. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/08/17-18-%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D1%8C-%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%81%D0%BD%D1%83%D1%82%D0%BE-1-1.pdf> (08.08.2022 р.).

Питання про стан біобезпеки в Україні та шляхи її поліпшення розглядалися на засіданні Президії НАН України, а головним доповідачем на ньому був в.о.академіка-секретаря Відділення біохімії, фізіології і молекулярної біології, голова Комісії з біобезпеки та біологічного захисту при РНБО України Сергій Комісаренко.

102. **Панасюк П.** Українські полярники зміцнюють співпрацю з польськими колегами та відновлюють дослідження 20-річної давності // Світ. 2022. – Трав. (№ 17/18). – С. 8. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/08/17-18-%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D1%8C-%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%81%D0%BD%D1%83%D1%82%D0%BE-1-1.pdf> (08.08.2022 р.).

103. **Петришин О. В., Шемякін О. М.** Арктика: міжнародно-правовий контекст сучасних викликів // Світ. – 2022. – Трав. (№ 17/18). – С. 5. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/08/17-18-%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D1%8C-%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%81%D0%BD%D1%83%D1%82%D0%BE-1-1.pdf> (08.08.2022 р.).

104. **Петров В., Лобода П., Кораблін С., Шульга М.** Над чим працюєш, Академіє? Із виступів учасників Загальних зборів НАН України / на Загальних зборах НАН України працювали Світлана Галата, Лариса Остролюцька, Дмитро Шулікін // Світ. – Черв. (№ 21/22). – С. 4–6. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/08/21-22->

[%D1%87%D0%B5%D1%80%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D1%8C.pdfD1%8C.pdf](#) (08.08.2022 р.).

105. «Президент НАН України закликає до солідарності» // Світ. – 2022. – № 9/10. – С. 4. URL: https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/05/9-10_compressed-1_compressed-1.pdf (10.08.2022 р.).

Так називається стаття, надрукована в журналі «Nature» за 8 березня н.р. президента НАН України Анатолія Загороднього. Він закликає дослідників усього світу бути солідарними з Україною, засвідчити трагедію, яка відбувається в нашій країні. <https://doi.org/10.1038/d41586-022-00668-5>.

106. **Українські** вчені спробували «достукатись» до російських колег // Світ. – 2022. – Лют. (№ 7/8). – С. 4. URL: https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/05/9d521aa8-9856-4d82-9e58-36c93d287b09_compressed-%D1%81%D0%B6%D0%B0%D1%82%D0%BE-1.pdf (11.08.2022 р.).

Президія Національної академії наук України звернулась з відкритим листом до президії Російської академії наук. Лист датовано 28 лютого.

Життя українських вишів в умовах воєнного стану

107. **Авіаційна** компанія ВЕКТОР розпочинає співпрацю з Національним авіаційним університетом // Український інститут науково-технічної експертизи та інформації. URL: <http://www.uintai.kiev.ua/news/aviaciyna-kompaniya-vektor-rozpochynaye-spiivpracyu-z-nacionalnym-aviaciynym-universytetom> (08.08.2022 р.).

108. **Акредитація** в умовах війни // Світ. – 2022. – № 11/12. – С. 5. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/05/11-12.pdf> (08.08.2022 р.).

Строк дії сертифікатів закладів вищої освіти (наукових установ) про акредитацію спеціальностей і напрямів підготовки та сертифікатів про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, що були чинними на 24 лютого 2022 року, продовжується до 1 липня року, наступного за роком припинення або скасування воєнного стану в Україні. Відповідну урядову постанову № 295 було прийнято 16 березня.

109. **Волик А.** Кращий молодий математик України // Світ. – 2022. – Січ. (№ 1/2). – С. 3. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/01/1-2-...2022-%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%81%D0%BD%D1%83%D1%82%D0%BE-1.pdf> (08.08.2022 р.).

Наукове товариство імені Тараса Шевченка в Америці назвало професора КНУ імені Тараса Шевченка Олександра Маринича кращим молодим математиком в Україні. Визнання прийшло рік тому, але через карантинні обмеження вручення премії відбулося тільки зараз.

110. **Войтенко Н.** «Повітряна тривога» організму / підготував Дмитро Шулікін // Світ. – 2022. – № 11/12. – С. 8. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/05/11-12.pdf> (08.08.2022 р.).

Біль – це фізіологічна функція організму, яка захищає його і сигналізує про небезпеку. Але нерідко він може переходити у хронічну форму. Природу такого болю складно зрозуміти, а отже – і ефективно лікувати. Науковці з усього світу, зокрема і з України, намагаються вирішити цю проблему. Про клітинні і молекулярні механізми виникнення болю та його генетичне лікування йшлося у лекції доктора біологічних наук, професора кафедри біомедицини і нейронаук Київського академічного університету Нани Войтенко.

111. **Галата С.** Українські гемостатики: з лабораторії на передову // Український інститут науково-технічної експертизи та інформації. URL: <http://www.uintai.kiev.ua/news/ukrayinski-gemostatyky-z-laboratoriyi-na-peredovu> (08.08.2022 р.).

Саме такий засіб створили і передають до шпиталів науковці Інституту хімії поверхні імені О. О. Чуйка НАН України. Розробку протестували на щурах на моделі паренхіматозної кровотечі з печінки у лабораторії Інституту біології та медицини Київського національного університету імені Тараса Шевченка під керівництвом і за участю кандидата біологічних наук Лідії Штанової.

112. **Головне** завдання найближчого часу: перемагати і відбудувувати! / підготували: Світлана Галата, Лариса Остролицька, Дмитро Шулікін // Світ. – 2022. – Лип. (№ 25/26). – С. 4–5. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/08/25-26-%D0%BB%D0%B8%D0%BF%D0%B5%D0%BD%D1%8C.pdf> (08.08.2022 р.).

Співпраця науки, освіти і бізнесу для післявоєнного відродження країни – такою була тема форуму в Національному університеті біоресурсів і природокористування України. Пояснюючи сенс і необхідність саме зараз проводити цей форум, ректор університету Станіслав Ніколаєнко зазначив: – Україна переживає найскрутніші часи, їх можна порівняти хіба що з 18–19 роками минулого століття. Такої зовнішньої загрози існуванню не тільки державі, а всьому народу, ще не було. Але ми твердо переконані: нам перемагати і нам відбудовувати! Це – лейтмотив сьогоднішньої зустрічі і головне завдання найближчого часу. У форумі (за безпосередньої участі та онлайн) взяли участь біля 600 осіб. І серед них майже 150 представників бізнесових структур, громадських об'єднань і організацій, державних підприємств і органів влади. Кожний факультет запросив на цю розмову своїх роботодавців-партнерів. На конференції були представлені також 17 закладів вищої освіти та 7 наукових установ.

113. **Данько Ю.** Юрій Данько: «Викладачі і студенти СНАУ довели, що українські аграрії – «міцні горішки» / спілкувалася Світлана Галата // Світ. – 2022. – Квіт. (№ 15/16). – С. 7. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/06/15-16-%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%81%D0%BD%D1%83%D1%82%D0%BE-1.pdf> (08.08.2022 р.).

У Суми війна прийшла у перший же день, 24 лютого. Танкові колони ворога вийшли до околиць міста, почалися обстріли. Втім, обласний центр не став легкою здобиччю – російські війська зустріли шалений опір. Як живе у воєнних реаліях Сумський національний аграрний університет, ми запитуємо у проректора з наукової роботи СНАУ Юрія Данька.

114. **Два** переміщених виші переїхали у Дніпро. У Дніпрі ректори трьох університетів підписали договір про співпрацю // Світ. – 2022. – Квіт. (№ 15/16). – С. 7. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/06/15-16-%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%81%D0%BD%D1%83%D1%82%D0%BE-1.pdf> (08.08.2022 р.).

Два переміщені університети – Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля і Донбаський державний педагогічний університет –

почали другий семестр на базі Дніпровського університету імені Олеся Гончара. Про це повідомляє Інформаційно-аналітичне агентство ДНУ.

115. **Європейські** гранти: потрібен курс з «Горизонтознавства»! / підготувала Світлана Галата // Світ. – 2022. – Січ. (№ 1/2). – С. 6. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/01/1-2-...2022-%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%81%D0%BD%D1%83%D1%82%D0%BE-1.pdf> (08.08.2022 р.).

Підписано угоду про участь України у рамковій програмі з досліджень та інновацій «Горизонт Європа» та програмі з досліджень та навчання Європейського співтовариства з атомної енергії «Євратом». Які ж пріоритети, структура та напрями цих програм? Як дослідникам обрати конкурс, перемогти успішно виконати проєкт? А також – як і чим може допомогти держава?

116. **Єгорченко І.** Війна з Росією: чому Україні потрібна математика // Zn.ua. URL: <https://zn.ua/ukr/science/vijna-z-rosijeju-chomu-ukrajini-potribna-matematika.html> (04.08.2022 р.).

Як підняти математичну освіту й чому це важливо зараз та після війни.

117. **Єгорченко І.** Чому не реформується українська освіта, і що робити батькам // Zn.ua. URL: <https://zn.ua/ukr/EDUCATION/chomu-ne-reformujetsja-ukrajinska-osvita-i-shcho-robiti-batkam-.html> (04.08.2022 р.).

118. **Єгорченко І.** Що ховається за міжнародними рейтингами університетів, і кому в Україні «програли» флагмани нашої вищої освіти // Zn.ua. URL: <https://zn.ua/ukr/EDUCATION/shcho-prikhovujetsja-za-mizhnarodnimi-rejtinhami-universitetiv-i-komu-v-ukrajini-prohrali-flahmani-nashoji-vishchoji-osviti.html> (04.08.2022 р.).

119. **Жінки** чудово почувують себе в науці // Світ. – 2022. – Січ. (№ 1/2). – С. 3. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/01/1-2-...2022-%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%81%D0%BD%D1%83%D1%82%D0%BE-1.pdf> (08.08.2022 р.).

Перед Новим роком відбувалася церемонія нагородження науковиць четвертого сезону премії L'Oréal-UNESCO «Для жінок у науці». У трійці лауреаток-2021 в Україні: докторка технічних наук, провідна наукова

співробітниця Інституту сцинтиляційних матеріалів НАН України Ірина Беспалова; кандидатка фізико-математичних наук, старша наукова співробітниця Інституту фізики напівпровідників ім. В. Є. Лашкарьова НАН України Валентина Носенко; кандидатка хімічних наук, старша наукова співробітниця Інституту хімії поверхні ім. О. О. Чуйка НАН України Ірина Сулим.

120. **Загородній А.** "Головне те, що відчуваєш серцем, і до чого тягнешся розумом" / запитання задавала Лариса Остролюцька // Світ. – 2022. – Трав. (№ 19/20). – С. 5. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/08/19-20-%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D1%8C.pdf> (08.08.2022 р.).

Один з найвагоміших освітніх і наукових центрів України, який працює на передових рубежах розвитку науки і техніки, і зокрема для посилення обороноздатності нашої держави – Національний технічний університет «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Напередодні Дня науки газета «Світ» звернулася із запитаннями до ректора Київської політехніки академіка НАН України Михайла Згуровського.

121. **Згуровський М.** Ректор НТУУ «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» академік НАН України Михайло Згуровський: «Дослідницький університет – локомотивпрогресу у сучасному суспільстві» // Світ. – 2022. – Січ. (№ 1/2). – С. 4–5. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/01/1-2-...2022-%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%81%D0%BD%D1%83%D1%82%D0%BE-1.pdf> (08.08.2022 р.).

122. **Зміни** до порядку присудження ступеня PhD // Світ. – 2022. – № 11/12. – С. 5. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/05/11-12.pdf> (08.08.2022 р.).

У зв'язку з дією воєнного стану в Україні уряд ухвалив зміни до Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії. Відповідну постанову № 341 було ухвалено 21 березня.

123. **Квіт С.** Сергій Квіт: «Ми переживаємо часи глобальних ціннісних зсувів. Україна змінює світ!» / спілкувалася Світлана Галата // Світ. – 2022. – Квіт. (№ 13/14). – С. 5. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/05/11-12.pdf> (08.08.2022 р.).

124. **Костюк О.** Економія на вчених: як пов'язані наука і ВВП // Zn.ua. URL: <https://zn.ua/ukr/science/ekonomija-na-vchenikh-jak-povjazani-nauka-i-vvp.html> (04.08.2022 р.).

Державне фінансування та «ефект Матвія».

125. **Костюк О.** Містоутворююча роль університетів. Чому це потрібно Україні // Zn.ua. URL: <https://zn.ua/ukr/EDUCATION/mistoutvorjujucha-rol-universitetiv-chomu-tse-potribno-ukrajini.html> (04.08.2022 р.).

Маємо переглянути концепцію післявоєнного університету.

126. **Кошти ЄС** – на нашу освіту // Світ. – 2022. – № 11/12. – С. 5. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/05/11-12.pdf> (08.08.2022 р.).

Рада міністрів ЄС ухвалила рішення про перерозподіл коштів фондів ЄС на освіту: на підтримку українських дітей у школах; на полегшення вступу на навчання учнів та студентів, на забезпечення доступу до спільних онлайн-ресурсів вчителям, на відновлення української системи освіти.

127. **КПІ** та «Львівська політехніка» приєднуються до ENHANCE Alliance // Світ. – 2022. – № 11/12. – С. 5. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/05/11-12.pdf> (08.08.2022 р.).

Два нові асоційовані партнери з України приєднуються до ENHANCE Alliance, що є частиною програми фінансування ERASMUS+, об'єднує європейські технологічні університети, спрямований на створення інноваційної структури європейських мереж, сприяючи підвищенню мобільності студентів і співробітників, а також інноваційним формам навчання та взаємодії з суспільством.

128. **Лікувальні** мазі для військових // Світ. – Черв. (№ 21/22). – С. 8. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/08/21-22-%D1%87%D0%B5%D1%80%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D1%8C.pdf> (08.08.2022 р.).

Співробітники кафедри фармакогнозії і ботаніки ЛНМУ у співпраці з Волинським національним університетом імені Лесі Українки (м. Луцьк) стали ініціаторами виготовлення мазей для потреб фронту. На чистому ентузіазмі, ці «алхіміки» працюючи 24/7, забезпечують війська, шпиталі, медбатальйони, бійців тероборони усю країну необхідними мазями для лікування опіків, ран, виразкових утворень шкіри, грибкових патологій, мозолів тощо.

129. **Майзеліс З.** Харківських школярів зустріли неймовірними оплесками на міжнародному турнірі. Чому і як це було? // Zn.ua. URL: <https://zn.ua/ukr/science/kharkivskikh-shkoljariv-zustrili-nejmovirnimi-opleskami-na-mizhnarodnomu-turniri-chomu-i-jak-tse-bulo-.html> (04.08.2022 р.).

Незважаючи на війну, команда харківських школярів поїхала на Міжнародний турнір юних фізиків і привезла срібні медалі. Їхній керівник доктор фізико-математичних наук, фізик-теоретик, викладач ХНУ ім. Каразіна Захар Мейзеліс написав для ZN.UA, як це було.

130. **Ніколаєв Є.** Що зміниться у вищій школі завдяки онлайн-освіті? // Zn.ua. URL: <https://zn.ua/ukr/EDUCATION/shcho-zminitsja-u-vishchij-shkoli-zavdjaki-onlajn-osviti.html> (04.08.2022 р.).

131. **Омельченко С.** Світлана Омельченко: «Наші студенти пройшли шлях від «Євшана» до «Байрактара» / спілкувалася Світлана Галата // Світ. – 2022. – Черв. (№ 21/22). – С. 7. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/08/21-22-%D1%87%D0%B5%D1%80%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D1%8C.pdf> (08.08.2022 р.).

«Донбаський державний педагогічний університет сьогодні працює в Дніпрі. Сюди заклад переїхав зі Слов'янська, в середині березня 2022 року. Ректор ДДПУ – Світлана Омельченко уважно стежить за картою бойових дій, переживає, почувши скупі слова офіційної інформації про обстріли та руйнування в Слов'янську. Біля міста сьогодні точаться запеклі бої. Якими були перші місяці російської збройної агресії для спільноти закладу? Як облаштувалися на новому місці? Яким бачать найближче майбутнє університету? Ці запитання ми ставимо ректору університету, доктору педагогічних наук, професору Світлані Омельченко».

132. **Роботу ЄДЕБО відновлено** // Світ. – 2022. – № 11/12. – С. 5. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/05/11-12.pdf> (08.08.2022 р.).

З 18 березня заклади освіти мають можливість вносити до ЄДЕБО дані щодо здобувачів освіти, формувати для випускників інформацію, що міститиметься в документах про здобуту освіти та отримувати реєстраційні номери додатків європейського зразка, подавати заяви щодо ліцензування освітньої діяльності тощо.

133. **Смоляр Л.** Любов Смоляр: «Інтернаціоналізація та міжнародна співпраця – наші сильні сторони» / підготувала Світлана Галата // Світ. – 2022. – Черв. (№ 23/24). – С. 5. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/08/23-34-%D1%87%D0%B5%D1%80%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D1%8C.pdf> (11.08.2022 р.).

Університети, які роками впроваджували практики інтернаціоналізації, сьогодні мають суттєві переваги. Таким закладом є, зокрема, Міжнародний університет фінансів. Запитуємо у його ректорки Любові Смоляр – які стратегії життєздатності вибудовує сьогодні виш, які переваги це дає студентам і викладачам?

134. **Смоляр Л.** Любов Смоляр: «Ми навчаємо студентів критично мислити і розв'язувати задачі завтрашнього дня» / підготувала Світлана Галата // Світ. – 2022. – Квіт. (№ 15/16). – С. 5 URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/06/15-16-%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%81%D0%BD%D1%83%D1%82%D0%BE-1.pdf> (08.08.2022 р.).

Світ стрімко змінюється, щодня з'являються нові виклики в житті, економіці, бізнесі. Чи готові до цих викликів українські студенти? Як навчити їх бути конкурентними у світі, у якому відбуваються глобальні зміни? Як не розгубитися у світі, де мільйони людей залишають свої домівки і намагаються вижити в інших країнах? Про це ми запитуємо ректорку Міжнародного університету фінансів Любов Смоляр.

135. **100 мільйонів на стипендії від Світового банку** // Світ. – 2022. – № 11/12. – С. 5. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/05/11-12.pdf> (08.08.2022 р.).

Світовий банк ухвалив рішення про екстрену допомогу Уряду України в галузі вищої освіти у розмірі майже 100 мільйонів доларів, що дозволить виплачувати академічні стипендії для 172 тисяч студентів та соціальні стипендії для 50 тисяч студентів стипендіальних програм 202 2022 років.

136. Толстанова Г. Ганна Толстанова: «Завжди можна знайти портал можливостей» / розпитувала Лариса Остролуцька // Світ. – 2022. – Лип. (№ 25/26). – С. 6–7. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/08/25-26-%D0%BB%D0%B8%D0%BF%D0%B5%D0%BD%D1%8C.pdf> (08.08.2022 р.).

Університети під час війни продовжують виконувати свої завдання – навчають студентів, випускають бакалаврів і магістрів, готують майбутніх докторів філософії, продовжують наукові дослідження. Одне слово, як можуть, тримають освітньонауковий фронт. Як їм це вдається? По-різному, у кожного є свої знахідки і свій напрацьований досвід. Нові підходи і нові ініціативи, зокрема щодо міжнародної наукової співпраці, демонструє Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Наша розмова – з проректоркою з наукової роботи КНУ, професоркою Ганною Толстановою.

137. Трофименко М. Микола Трофименко: «Наш університет має стати символом відновлення міста-героя Маріуполя» / спілкувалася Світлана Галата // Світ. – 2022. – Квіт. (№ 15/16). – С. 6. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/06/15-16-%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%81%D0%BD%D1%83%D1%82%D0%BE-1.pdf> (08.08.2022 р.).

Маріуполь уже 50 днів війни є символом українського опору. І українці, і світова спільнота з тривогою і надією стежать за обороною міста, допомагають тим, хто виїхав, уболюють за тих, хто залишився. Про те, як зустріли війну в Маріупольському державному університеті, чи змогли виїхати його студенти і викладачі, в якому стані будівлі, запитуємо у ректора МДУ Миколи Трофименка.

138. Туркевич В. «Попри обстріл, ми зберегли можливість дослідження» / підготував Дмитро Шулікін // Світ. – 2022. – Трав. (№ 19/20). – С. 7. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/08/19-20->

[%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D1%8C.pdf](#)

(08.08.2022 р.).

У березні територія Інституту надтвердих матеріалів імені В. М. Бакуля НАН України зазнала ракетного удару. Руйнування і пошкодження значні. За оцінками керівництва інституту, на відновлення потрібно близько 60 мільйонів гривень. Розмова з директором про роботу в надзвичайних умовах.

139. **Турнір** фізиків: замість хлопців поїхали дівчата // Світ. – 2022. – Трав. (№ 19/20). – С. 8. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/08/19-20-%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D1%8C.pdf>

(08.08.2022 р.).

Команда дівчат, яка представляла Україну на Міжнародному турнірі фізиків у Колумбії, посіла 6-у позицію з 15 команд світу. Підготовкою команди керував провідний науковий співробітник НДІ астрономії Харківського національного університету імені Каразіна, доцент ХНУ Олексій Голубов. До підготовки нової команди долучився і керівник команди-переможниці всеукраїнського турніру доцент ХНУ Захар Майзеліс. Допомагали їй колишні турнірники, випускники ХНУ Олександра Разім, Олексій Лук'янчук, Орина Іваштенко, Вероніка Ліпатова, доцентка кафедри фізики НТУ «ХПІ», майбутня керівниця команди Ксенія Мінакова. Друга керівниця команди, Анастасія Гаєва допомагала безпосередньо на турнірі (став у пригоді величезний турнірний досвід Анастасії). До складу команди увійшли представниці трьох університетів. Це студентка другого курсу фізтеху ХНУ Анастасія Романчук і студентка третього курсу фізфаку ХНУ (кафедра астрономії) Влада Фандєєва. Три студентки КНУ імені Тараса Шевченка – Дарина Сич, Анастасія Демидченко і Поліна Дімітрієва – та студентка КПІ ім. Ігоря Сікорського Яна Калісецька

140. **Українські** вчені беруть участь у створенні енергії термоядерного синтезу // Світ. – 2022. – Лют. (№ 5/6). – С. 1. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/05/6eb7519d-3ad4-4b32-bce5-c0d656769d26.pdf> (11.08.2022 р.).

Україна стала частиною консорціуму EUROfusion з 1 січня 2017 року. Як підкреслює офіційний сайт НАН України, Національна академія є «ProgrammeOwner» проекту з боку України, а ННЦ «Харківський фізико-

технічний інститут» виступає як «ProgramManager», об'єднуючи дослідницьку діяльність 6 наукових та освітніх організацій України. До складу української дослідницької команди входять також: Інститут теоретичної фізики ім. М. М. Боголюбова НАН України, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, Національний університет «Львівська політехніка» та Київський національний університет імені Тараса Шевченка.

141. **Університети** під прицілом // Світ. – 2022. – Лют. (№ 7/8). – С. 8.

URL: https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/05/9d521aa8-9856-4d82-9e58-36c93d287b09_compressed-%D1%81%D0%B6%D0%B0%D1%82%D0%BE-1.pdf

(11.08.2022 р.).

Університет Каразіна – одна з візитних карток міста, ЗВО, що перебуває на найвищих щаблях українських рейтингів, в якому навчаються 23 тисячі студентів і працюють біля 5 тисяч викладачів, особливо сильно постраждав від російських ракет та снарядів. Уже на другий війни день агресор влучив у Фізико-технічний факультет, який розташований у П'ятихатках, там, де й славнозвісний ННЦ «Харківський фізико-технічний інститут». Саме цей район почали люту обстрілювати серед перших.

142. **Хаджинова О.** Олена Хаджинова: "Ми готуємо кадри, які відбудовуватимуть Маріуполь і всю країну" / спілкувалася Світлана Галата // Світ. – 2022. – Трав. (№ 17/18). – С. 7. URL: [https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/08/17-18-%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D1%8C-%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%81%D0%BD%D1%83%D1%82%D0%BE-1-](https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/08/17-18-%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D1%8C-%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%81%D0%BD%D1%83%D1%82%D0%BE-1-1.pdf)

[1.pdf](https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/08/17-18-%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D1%8C-%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%81%D0%BD%D1%83%D1%82%D0%BE-1-1.pdf)

(08.08.2022 р.).

143. **ХІІІ:** про релокацію не йдеться // Світ. – 2022. – Черв. (№ 21/22). – С. 7. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/08/21-22-%D1%87%D0%B5%D1%80%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D1%8C.pdf>

(08.08.2022 р.).

144. **Халавка Ю.** Нелюбов до котів чи невміння їх готувати? // Zn.ua. URL: https://zn.ua/ukr/EDUCATION/nelyubov-do-kotiv-chi-nevminnya-yih-gotuvati-322796_.html

(04.08.2022 р.).

Думки про наукову роботу студентів.

145. **Шулікін Д.** Якщо кожний буде на своєму місці, ми обов'язково переможемо // Світ. – 2022. – № 9/10. – С. 5. URL: https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/05/9-10_compressed-1_compressed-1.pdf (10.08.2022 р.).

Українські університети нині навчаються жити в новій реальності. Як і вся країна, вони дають прихисток тим, хто цього потребує, захищаються від ворога і зазнають втрат у війні з Росією. «Світ» започатковує серію матеріалів про життя наших вишів в умовах воєнного стану, розпочинаючи з НТТУ «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського».

146. **Шулікін Д.** Роботи не цураємось, війську допомагаємо, а оптимізмом – ще й поділимось // Світ. – 2022. – № 11/12. – С. 4. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/05/11-12.pdf> (08.08.2022 р.).

Продовжуємо цикл матеріалів про життя українських вишів в умовах воєнного стану. Мобілізував усі сили і Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Його студенти і викладачі захищають Україну, допомагають нашому війську і один одному і звісно – не втрачають оптимізму.

147. **Шулікін Д.** Ярослав Яцків – почесний доктор КПІ // Світ. – 2022. – Січ. (№ 1/2). – С. 2. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/01/1-2-...2022-%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%81%D0%BD%D1%83%D1%82%D0%BE-1.pdf> (08.08.2022 р.).

До численних звань відомого українського вченого, директора Головної астрономічної обсерваторії Національної академії наук України, академіка НАН, а також члена редакційної колегії і автора газети «Світ» Ярослава Степановича Яцківа додалось ще одне – Почесний доктор НТУУ «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського».

148. **Sikorsky Challenge-2022:** зустрінемося у жовтні // Світ. – 2022. – Лип. (№ 25/26). – С. 8. URL: <https://svit.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/08/25-26-%D0%BB%D0%B8%D0%BF%D0%B5%D0%BD%D1%8C.pdf> (08.08.2022 р.).

З 26 по 28 жовтня в НТУУ «Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського» відбудеться XI Фестиваль інноваційних проєктів Sikorsky Challenge 2022.